

**Krav 1
Mellomoppgjøret
i Staten**

1. MAI 2019

Fra LO Stat

23. april 2019 kl. 12.00

Forhandlingsgrunnlag

1. Reguleringsbestemmelse

Det vises til HTA for LO Stat, YS Stat og Unio pkt. 1.5 – Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår:

a) Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår.

b) Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Den nominelle lønnsutvikling for ansatte i det statlige tariffområdet skal vurderes i forhold til arbeidslivet for øvrig.

c) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel, med utløp tidligst 1. mai 2019.

Dersom avtale om tjenestepensjon for ansatte i offentlig sektor er godkjent og lagt fram for Stortinget, vil partene i mellomoppgjøret 2019 forhandle om forbedringer av pensjongivende variable tillegg som skal inngå i ny offentlig tjenestepensjonsordning.

Partene vil i tillegg forhandle om nødvendige tilpasninger i HTA der ny lov om offentlig tjenestepensjonsordning åpner for regulering gjennom tariffavtale.

2. Premisser for forhandlingene

LO Stat viser til LOs tariffpolitiske uttalelse for mellomoppgjøret 2019 i sin helhet (vedlagt), men vil spesielt framheve følgende når det gjelder staten:

«(...) den samordnede lønnsdannelsen med sentrale tillegg er et av de viktigste virkemidlene mot økende lønnsforskjeller. I enkelte tariffområder er de sentrale elementene blitt svekket, noe som svekker samordningen. Dette gjelder spesielt i staten og er en utvikling LO mener må snu.

I 2016 inngikk staten for første gang to ulike hovedtariffavtaler med ulike system for fastsettelse av lønn for ansatte i samme stillinger og med samme arbeids- og ansvarsområde. Bakgrunnen er regjeringens ønske om kun lokale forhandlinger.

LO kan ikke akseptere å påta seg ansvaret for samordningen i Staten – som frontfagsmodellen er avhengig av – dersom lønnsfastsettingen skyves til lokale forhandlinger, uten at streikeretten følger med og dermed uten at partene sentralt har innflytelse over lønnsfordelingen. I henhold til

lov om offentlige tjenestetvister er streikeretten i staten lagt på sentralt nivå.

Staten leverer ikke nødvendig lønnsstatistikk til hjelp i oppgjørene, selv om det er noe de er forpliktet til. Uten statistikk knyttet opp mot stillingskodene, kan ikke de sentrale partene i forhandlingene følge utviklingen i forhold til likelønn, lavlønn, lederlønn mv.

LO kan ikke akseptere at administrerende direktører og statlige toppledere vedvarende får en høyere lønnsutvikling enn arbeidstakerne for øvrig.»

2.1 Økonomi

NHO har i forståelse med LO, anslått årslønnsveksten i industrien samlet (industriarbeider og funksjonærer vektet) til 3,2 prosent i 2019.

Lønnsveksten for tariffavtalen til LO Stat, YS Stat og Unio, er beregnet til 2,6 pst (2017-2018), det er 0,3 pst lavere lønnsvekst enn det Akademikerne har hatt i sin avtale i samme periode. En slik forskjellsbehandling kan ikke aksepteres, og må jevnes ut i mellomoppgjøret 2019.

Tall for likelønn i staten viser at fremgangen vi hadde til og med 2016 har stoppet opp. Statistikken pr. 1.10.2018 viser at kvinners andel av menns brutto regulativlønn for heltidstilsatte i staten samlet er 95,5%, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra 2017. Arbeidet med å identifisere, rette opp og forhindre kjønnsbetingede lønnsforskjeller må videreføres og forsterkes.

En sentral koordinert lønnsdannelse og et godt inntektspolitisk samarbeid som tar hensyn til økonomien samlet og konkurranseevnen er viktig. I kollektive forhandlinger på sentralt nivå kan lavlønn og likelønn ivaretas i større grad enn i lokale forhandlinger. I årets oppgjør er det viktig å sikre reallønnsvekst for våre medlemmer. Derfor krever vi at de disponible midlene i hovedsak gis som et generelt tillegg. Fordelingshensyn er også viktig, innretningen på det generelle tillegget kommer vi tilbake til i forhandlingene.

Staten som sentral arbeidsgiver har et særlig ansvar for konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår. Begynnerlønnsnivået i våre stillinger i lønnsystemet i staten ligger langt under nivåene både i KS-området og i privat sektor. For å rekruttere de best kvalifiserte medarbeiderne må begynnerlønnsnivået økes kraftig.

Åpenhet om lønn i staten krever gode registre og god statistikk. Endringene de siste årene med overgangen til a-ordningen og fjerning av statens sentrale tjenestemannsregister (SST) har ført til at vesentlige opplysninger som lønnsutvikling for ulike stillingskoder ikke er mulig å fremskaffe. For partene er det en forutsetning at man har gode og hensiktsmessige tallgrunnlag og statistikk, på den bakgrunn krever LO Stat at vi får statistikk som er tilpasset vår hovedtariffavtale med våre stillingskoder og lønns plasseringer på lønnsrammer og spenn. Et bedre

statistikkgrunnlag er også nødvendig for å kontrollere likelønn og lønnsutvikling for arbeid av lik verdi uavhengig av fagforeningstilknytning.

2.2 Pensjon

Ved revisjonen av HTA i 2018 ble partene enige om å nedsette en partssammensatt arbeidsgruppe for å vurdere hvilken lønn, herunder faste og variable tillegg som skal inngå i pensjonsopptjeningen/pensjonsgrunnlaget for ansatte i staten. Den partssammensatte gruppen leverte sin rapport den 6. mars 2019.

I reguleringsbestemmelsen for annet avtaleår er partene enige om å forhandle om hva som skal inngå i pensjonsgrunnlaget og i tillegg forhandle om nødvendige tilpasninger i HTA der ny lov om offentlig tjenstepensjonsordning åpner for regulering gjennom tariffavtale.

3. Krav

- Reallønnsvekst til våre medlemmer og en rettferdig fordeling av lønnsmidlene.
- De disponible midlene gis som sentrale generelle tillegg på hovedlønntabellen (A-tabellen) for å sikre økt kjøpekraft til alle. Videre krever vi sentrale tiltak for økt likelønn mellom kvinner og menn, ekstra løft for lavtlønte og heving av begynnerlønn i lønnsrammer og spenn. Innretning og nærmere konkretisering av kravene kommer vi tilbake til under forhandlingene.
- All lønn (regulativlønn/fastlønn samt faste og variable tillegg) som er vederlag for arbeid skal være pensjonsgivende
- AFP – krav for ansatte som blir omfattet av ny tjenstepensjonsordning kommer vi tilbake til i forhandlingene.

LO Stat tar forbehold om nye og endrede krav under forhandlingene.

LO Stat

Egil A. Aas
Leder

Vedlegg: LOs tariffpolitiske uttalelse for mellomoppgjøret 2019.

